

R O M Â N I A
CURTEA DE APEL BUCUREȘTI
SECȚIA A VIII-A CONTENCIOS ADMINISTRATIV ȘI FISCAL

Dosar nr. 6601/2/2013

Sentința civilă nr. 336

Ședința publică de la 05.02.2014

Curtea constituită din

PREȘEDINTE: GHEORGHE GRECU

GREFIER: CRISTINA OLĂRE

Pe rol se află soluționarea cauzei de contencios administrativ privind pe reclamantul CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU STUDIAREA ARHIVELOR SECURITĂȚII în contradictoriu cu pârâtul VIȘINESCU ALEXANDRU, având ca obiect acțiune în constatare.

La apelul nominal făcut în ședință publică au lipsit părțile.

Procedura de citare este legal îndeplinită.

S-a făcut referatul cauzei de către grefierul de ședință, după care:

Curtea, față de lipsa părților lasă cauze pentru a fi apelată la finalul listei de ședință.

La apelul nominal făcut în ședință publică la finalul listei de ședință au lipsit părțile.

S-a făcut referatul cauzei de către grefierul de ședință, după care:

Curtea în raport de dispozițiile art. 205 - 208 NCPC constată că pârâtul este decăzut din dreptul de a mai invoca excepții, altele decât de ordine publică, și din dreptul de a mai propune probe și reține cauza spre soluționare pe fondul cauzei.

C U R T E A ,

Prin cererea înregistrată pe rolul acestei instanțe la 04.10.2013 sub nr. dosar 6601/2/2013 Consiliul Național pentru Studiarea Arhivelor Securității a solicitat în contradictoriu cu pârâtul Vișinescu Alexandru constatarea calității pârâtului de lucrător al Securității.

În motivarea acțiunii reclamantul a arătat că prin cererile nr. P 2765/13/11.09.2013, P 4068/12/24.04.2013 și P 3468/10/15.03.2011 adresate C.N.S.A.S. de către numiții [REDACTED] și, respectiv, [REDACTED], s-a solicitat verificarea sub aspectul constatării calității de lucrător al Securității, pentru ofițerii sau subofițerii care au contribuit la instrumentarea dosarelor de fond penal nr. P 347, P 707 și a dosarului fond informativ nr. I 2549. În aceste dosare pârâtul Vișinescu Alexandru a aprobat documente care se regăsesc în dosarele menționate anterior, corespunzător fiecărei cote arhivistice. Ținând cont de prevederile art. 1 alin. 7, alin. 8 din

Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 293/2008, reclamantul a constatat că cererile formulate sunt legale.

Reclamantul a mai arătat că, în urma verificărilor întreprinse s-a întocmit Nota de constatare nr. DI/I/2313 din 13.09.2013 din care rezultă că pârâtul Vișinescu Alexandru a avut gradele de locotenent (1952, 1957), locotenent major (1957, 1959), căpitan (1960, 1961, 1962, 1963) și funcțiile de șef Birou Inspecții - Penitenciarul Jilava (1952), comandant al Penitenciarului Râmnicu-Sărat (1960, 1961, 1962, 1963).

A arătat reclamantul că pârâtul Vișinescu Alexandru a deținut funcția de șef al Biroului Inspecții/Biroul operativ până în 1955, când a fost mutat în aceeași calitate la Penitenciarul Râmnicu-Sărat, iar în calitatea sa de șef Birou Inspecții - Penitenciarul Jilava, pârâtul a coordonat și a participat activ la supravegherea informativă a deținuților politici din Penitenciarul Jilava.

Astfel, documentele identificate în dosarul de grup fond informativ nr. I 2549 (cotă C.N.S.A.S.), probează fără nici un dubiu deschiderea dosarului de acțiune informativă al unui deținut condamnat la 15 ani „temniță grea pentru crimă de înaltă trădare”; mai mult, documentul intitulat Referat de manifestările deținutului R.D. probează că pârâtul, prin obținerea de note informative (altfel spus, prin dirijarea rețelei de surse din penitenciar), culegea date și informații despre „starea de spirit” a deținuților, despre manifestările, concepțiile și convingerile acestora. Relevant este ceea ce pârâtul reține ca esență a informațiilor obținute, pe care, după aceea, le semnala superiorilor.

S-a mai arătat că prin acțiunile sale de colectare, prelucrare și utilizare ulterioară a unor informații cu caracter personal referitoare la cei urmăriți și supravegheați, fără cunoștința și fără acordul acestora și pentru motive care nu aveau de a face cu apărarea intereselor naționale, pârâtul a încălcat dreptul la viață privată și, implicit, în acest caz, a dreptului la liberă exprimare. În plus, scopul obținerii acestor informații era neutralizarea politică a deținuților și folosirea datelor compromițătoare obținute astfel, pentru exercitarea unor presiuni în cadrul anchetelor de penitenciar.

A mai arătat reclamantul că pârâtul a întreprins și aprobat o serie de măsuri cu caracter represiv asupra unor deținuți politici, fiind identificate documente ce probează faptul că l-a supus unor rele tratamente pe Ion Diaconescu, un membru marcant al P.N.Ț., condamnat în anul 1948 la 15 ani muncă silnică. În calitatea de comandant al Penitenciarului Râmnicu Sărat a aprobat și sancționarea altui deținut politic.

A arătat pârâtul că prin activitățile desfășurate pârâtul a îngrădit prevederile art. 5 din Declarația Universală a Drepturilor Omului și consideră că sunt asigurate condițiile impuse de legiuitor prin art. 2 lit.a din OUG nr. 24/2008 pentru a se putea constata calitatea de „lucrător al Securității”.

În drept, reclamantul și-a întemeiat acțiunea pe dispozițiile art. 1 alin.7, alin. 8, art. 2 lit. a, art. 8 lit. a, art. 11 alin. 1, art. 14 lit. e din Ordonanța de

Urgență a Guvernului nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 293/2008, coroborate cu art. 27 alin. 1 și alin. 5, art. 35 alin. 5 lit. a din Regulamentul de organizare și funcționare al C.N.S.A.S., adoptat prin Hotărârea Colegiului C.N.S.A.S. nr. 2/2008, precum și pe dispozițiile art. 194 al Codului de Procedură Civilă.

Legal citat, pârâtul nu a depus întâmpinare și nu a formulat apărări în cauză.

A fost administrată proba cu înscrisuri, respectiv Nota de constatare și înscrisurile care au stat la baza acesteia.

Analizând actele și lucrările dosarului Curtea constată că acțiunea reclamantului este întemeiată pentru următoarele considerente:

Prin cererile nr. P 2765/13/11.09.2013, P 4068/12/24.04.2013 și P 3468/10/15.03.2011, adresate C.N.S.A.S. de către [redacted],

[redacted] și [redacted], se solicita verificarea sub aspectul constatării calității de lucrător al Securității, pentru ofițerii sau subofițerii care au contribuit la instrumentarea dosarelor fond penal nr. P 347 (vol. 13, f. 37, 41, 55 - 57, 60, 64, 65, 67, 71, 82, 83, 86, 87, 90, 96, 98, 102), P 707 (vol. 9, f. 193, 195, 196, 198, 200, 201, 203 - 206) și a dosarului fond informativ nr. I 2549 (vol. 1, f. 17,26), dosare în care pârâtul a aprobat documente care se regăsesc în volumele și filele menționate, corespunzător fiecărei cote arhivistice.

Având în vedere dispozițiile art. 1 alin. 7, alin. 8 din Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 293/2008, din cuprinsul Notei de Constatare nr. DI/I/2313 din 13.09.2013, precum și al înscrisurilor atașate rezultă că pârâtul a avut gradele de locotenent (1952, 1957), locotenent major (1957, 1959), căpitan (1960,1961, 1962, 1963) și funcțiile de șef Birou Inspecții - Penitenciarul Jilava (1952), comandant al Penitenciarului Râmnicu-Sărat (1960,1961,1962,1963).

Începând cu anul 1950, Vișinescu Alexandru a fost lucrător operativ la Biroul/ Serviciul Inspecții și, începând cu anul 1950, structura a primit denumirea de Serviciu Inspecții, urmând să aibă la nivel central 4-5 ofițeri, restul fiind distribuiți la Birourile teritoriale (de la 1 la 3 ofițeri, în funcție de importanța penitenciarului). Serviciul Inspecții funcționa administrativ în cadrul Direcției Generale a Penitenciarelor, fiind însă subordonat Direcției a III-a și conducerii Ministerului; atribuțiile acestei structuri vizau descoperirea informațiilor nedivulgate în anchete de cei condamnați, pentru extinderea cercetărilor, legăturile existente în penitenciar, între deținuți sau între acesta și personalul de pază, controlul corespondenței deținuților, supravegherea contrainformativă a cadrelor închisorii („relații despre activitatea eventualelor elemente dușmănoase strecurate în aparatul administrativ și de pază”). Structura a funcționat în subordinea directă a Direcției a III-a (Contrainformații penitenciare și miliție) a Ministerului Securității Statului. Acest serviciu era

responsabil de organizarea și desfășurarea a celor două mari procese de reeducare din Penitenciarul Pitești (1949 - 1951) și Penitenciarul Aiud (1958 - 1964).

Ca atare, este neîndoielnic faptul că pârâtul a deținut funcția de Șef al Biroului Inspecției/Biroului operativ până în 1955, când a fost mutat în aceeași calitate la Penitenciarul Râmnicu-Sărat.

Din înscrisurile depuse de reclamant la dosar rezultă că, în calitate sa de șef Birou Inspecții -Penitenciarul Jilava, Vișinescu Alexandru a coordonat și a participat activ la supravegherea informativă a deținuților politici din Penitenciarul Jilava. Astfel, documentele identificate în dosarul de grup fond informativ nr. I 2549 (cotă C.N.S.A.S.), probează fără nici un dubiu deschiderea dosarului de acțiune informativă al unui deținut condamnat la 15 ani „temniță grea pentru crimă de înaltă trădare”; mai mult, documentul intitulat Referat de manifestările deținutului R.D. probează că pârâtul, prin obținerea de note informative (altfel spus, prin dirijarea rețelei de surse din penitenciar), culegea date și informații despre „starea de spirit” a deținuților, despre manifestările, concepțiile și convingerile acestora. Relevant este ceea ce pârâtul reține ca esență a informațiilor obținute, pe care, după aceea, le semnala superiorilor: „Din activitatea lui zilnică în acest penitenciar, care reiese din notele informative primite, se poate vedea căci [are] o stare de spirit foarte nervoasă, provocând certuri între deținuți de exemplu: deținutului C. V., care i-a spus că nu trebuie să se plângă de regim, că nu cunoaște, atunci deținutul D. R. a răspuns că nu este un om care să nu cunoască marxismul, apoi a arătat teoretic că nu ești unul care să nu transformi marxismul în politică demagogică ca STALIN, pentru a putea subjuga țările de democrație populară. S-a mai manifestat căci îl frământă marea nemulțumire căci este arestat, deoarece nu va mai fi tras la răspundere de ceea ce a făcut acești surzi care sunt la conducere și va scuipa pe acei care au dus partidul social democrat la comuniști, deoarece ei nu sunt altceva decât niște lași și astăzi se află în închisori, fapt care se poate vedea în prezent. În ziua de 17 ianuarie 1952 a fost la proces și care la reîntoarcerea sa în cameră a spus că a ajuns să vadă ceea ce nu a crezut, ca socialist de mic copil să fie judecat pentru crimă de înaltă trădare a clasei muncitoare și arătând că actualul regim este slugă al domnișorului STALIN, care a ajuns să impună dictatura sa asupra acelor care au luptat pentru clasa muncitoare. /.../

Or, este evident că acțiunea de colectare, prelucrare și utilizare ulterioară a unor informații cu caracter personal referitoare la cei urmăriți și supravegheați, fără cunoștința și fără acordul acestora și pentru motive care nu aveau de a face cu apărarea intereselor naționale, constituia o violare a dreptului la viață privată și, implicit, în acest caz, a dreptului la liberă exprimare. În plus, scopul obținerii acestor informații era neutralizarea politică a deținuților și folosirea datelor compromițătoare obținute astfel, pentru exercitarea unor presiuni în cadrul anchetelor de penitenciar.

Definiția legală a noțiunii de lucrător nu presupune situațiile în care respectivele persoane (ofițeri, subofițeri) încălcau întregul sistem juridic în vigoare înainte de 1989, ci doar cazurile în care aceștia suprimau sau îngreunau <drepturi și libertăți fundamentale ale omului>. Din punctul de vedere al legiuitorului, este irelevant dacă aceste încălcări sau limitări aveau susținere legală sau regulamentară. Altfel spus, un angajat al Securității care, respectând instrucțiunile din acea vreme, ar fi instrumentat un dosar încălcând, pe motive politice, drepturi și libertăți fundamentale stipulate de Constituția de la acea dată, precum și de normele internaționale, la care România era parte, respectivul se înscria în sfera lucrătorilor Securității, în sensul prevederilor O.U.G. nr. 24/2008 cu modificările și completările ulterioare.

Se invocă și prevederile art. 14 lit. e din O.U.G. nr. 24/2008 aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 293/2008. Astfel, potrivit normei invocate, C.N.S.A.S. „dă publicității informațiile și documentele cu privire la activitatea, structura și componența Securității, care atestă implicarea Securității și a altor structuri politice și represive ale regimului totalitar comunist în săvârșirea unor fapte împotriva vieții, integrității fizice sau psihice, a drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, precum și a unor acte de trădare a intereselor naționale, cu respectarea legislației privind protejarea informațiilor care privesc siguranța națională”.

Curtea reține că pârâțul Vișinescu Alexandru a întreprins și aprobat o serie de măsuri cu caracter represiv asupra unor deținuți politici.

În dosarul de grup fond penal nr. P 347, au fost identificate documente ce probează faptul că, în ceea ce îl privește pe Ion Diaconescu, membru marcant al P.N.Ț., condamnat, în anul 1948, la 15 ani muncă silnică pentru „crimă de uneltire contra ordinii sociale”, pârâțul l-a supus unor rele tratamente.

La data de 21.08.1957, pârâțul a aprobat pedeapsa cu 5 zile izolator pentru „luarea de legături prin perete (comunicare prin perete)”, în situația în care ofițerul supraveghetor de etaj solicitase doar 3 zile de izolare; în mod excesiv, pârâțul a aprobat măsura izolării și în alte momente în care subalternii solicitau un anumit număr de zile de izolare, iar el dispunea o perioadă mai lungă în acest sens; pentru același motiv, acela de „luare de legătură”, deținutul a fost pedepsit cu izolare și la 25.11.1957, 07.12.1957, 29.01.1959, 30.01.1961.

Pârâțul a considerat necesară instituirea izolării deținutului și pe perioadele în care starea acestuia impunea spitalizarea sa; astfel, la data de 08.01.1960, respectiv 07.07.1961, a dispus „transferarea izolat a deținutului Diaconescu Ion, apreciindu-l ca fiind „F.F. PERICULOS”

La data de 22.09.1962, medicul delegat al Direcției Generale a Penitenciarelor și Coloniilor de Muncă a recomandat „regim în pat 30 zile, în vederea tratamentului complex”, dar pârâțul a aprobat doar „20 zile”; la data de 24.10.1962, același medic a recomandat „regim alimentar 30 zile”, iar pârâțul a aprobat „15 zile”. De altfel, și în alte situații în care medicul recomanda

respectarea unui număr de zile de tratament medical, pârâtul aproba mult mai puține zile în acest sens.

În aceeași calitate, de comandant al Penitenciarului Râmnicu Sărat, în mai 1961, Vișinescu Alexandru a aprobat sancționarea cu „5 zile regim celular sever” a unui alt deținut condamnat la 25 ani muncă silnică pentru „uneltire contra ordinii de stat”, pe motivul că: „am găsit pe deținutul din celula nr. 29 dezbrăcat în indispensabili, l-am atras atenția ca în viitor să nu se mai prezinte în acest fel și mi-a răspuns că eu trebuie ca să scot mâna din buzunar cu un colonel nenorocit și care este pedepsit pe nedrept, că doar sunt și eu om, sunt comunist și posed un carnet roșu în buzunar. De asemenea, mai raportează că are o comportare nereglementară față de mine, adresându-se cu cuvântul <dumneata>”. În ceea ce privește același deținut, pârâtul a aprobat, la data de 18.10.1961, pedeapsa cu izolarea după ce, inițial, aprobase tratamentul medical și repaosul la pat (fapt probat de documentele identificate în dosarul nr. P 707, vol. 9, f. 203, 204, 205). De altfel, în dosarul amintit, la fila 201 a volumului 9, se regăsește un document întocmit de către oficiantul medical al penitenciarului în care acesta descrie starea sănătății deținutului la data de 09.11.1961, după executarea pedepsei de 10 zile izolatoare, pedeapsă aprobată de pârât.

Rezultă că activitățile desfășurate de către pârât au îngreunat prevederile art. 5 din Declarația Universală a Drepturilor Omului, și anume: „nimeni nu va fi supus la tortură, nici la pedepse sau tratamente crude, inumane sau degradante”, precum și a dreptului la liberă exprimare, prevăzut de art. 19 din Declarația Universală a Drepturilor Omului.

Pentru argumentele prezentate anterior, sunt asigurate condițiile impuse de legiuitor prin art. 2 lit. a din O.U.G. nr. 24/2008, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 293/2008, pentru a se constata calitatea de „lucrător al Securității”. Astfel, norma citată impune îndeplinirea următoarelor condiții pentru a se putea reține calitatea invocată.

Persoana să aibă calitatea de ofițer, inclusiv acoperit, sau subofițer al Securității în perioada 1945-1989. Or, în speța dată, această condiție este asigurată deoarece, a avut gradele de locotenent (1952, 1957), locotenent major (1957, 1959), căpitan (1960, 1961, 1962, 1963) și funcțiile de șef Birou Inspecției - Penitenciarul Jilava (1952), comandant al Penitenciarului Râmnicu - Sărat (1960, 1961, 1962, 1963).

Cea de-a doua condiție, ca în calitatea menționată să fi desfășurat activități prin care a suprimat sau a îngreunat drepturi și libertăți fundamentale ale omului, este asigurată prin acțiunile relatate pe larg anterior.

Așa cum se poate reține, toate măsurile întreprinse de către pârât au încălcat flagrant drepturi și libertăți fundamentale ale omului garantate prin legile în vigoare și la acea dată.

Pentru aceste considerente, Curtea urmează să admită acțiunea și să constate calitatea de lucrător al Securității în ceea ce îl privește pe pârât.

**PENTRU ACESTE MOTIVE
ÎN NUMELE LEGII
HOTĂRĂȘTE**

Admite acțiunea formulată de reclamantul CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU STUDIEREA ARHIVELOR SECURITĂȚII cu sediul în București, sect. 3, str. Matei Basarab nr. 55-57 în contradictoriu cu pârâtul VIȘINESCU ALEXANDRU cu domiciliul în București, sect. 1, str. [REDACTED], [REDACTED].

Constată calitatea de lucrător al Securității în ceea ce îl privește pe pârât.
Cu recurs în termen de 15 zile de la primirea comunicării.
Pronunțată în ședință publică, azi, 05.02.2014.

**PREȘEDINTE
GHEORGHE GRECU**

**GREFIER,
CRISTINA OLARU**

Red.jud.G.G.
Tehnored.C.O./4ex.